

LART

A TINÓDI KLUB IRODALMI FOLYÓIRATA

Szentpéteri Zsigmond

Kötetlen, szerelmes vers

Fiatalkorunkban kékek voltak az éjszakák,
kékebb talán, mint az Adria,
mégis megtaláltam a szád.
Ujjunk hegyén, mint tűzkorál izzott a perc,
nem kérdeztük, szeretsz? még szeretsz?
Rubin vagy gyémánt volt a suttogás,
az ölelés, a karolás, ezer és száz.
S amikor ránkterítette zsarátját a hajnal,
feltört belőlem, mint termálvíz a sóhaj,
mindennapi csókjainkat add meg,
te egyetlen emberi élet!
A villamoson is, a buszon is,
arra gondoltam este lesz újra,
és becézgetve beszélgetünk,
szorosan egymáshoz bújva.
Fiatalkorunkban ilyenek voltak az éjszakák,
már csak az emlék kék, mint az Adria,
de olyan mély, mint a tengerfenék.
Még ma is úgy megyek eléd,
mint harminc évvel ezelőtt,
és köszöntöm azt a régi nőt.
Magamban sóhajtom csak el:
mindennapi csókjainkat add meg,
neked, nekem, nekünk Mária;
bennünk fénylik most az Adria,
mely kék, mint az a régi, régi éjszaka.

TAKARÉKSZÖVETKEZET

A régi barát. - az új világban

Sugárnyalábok

Cs. K.-nak

Kikerics-sárgán csillámok:
tavasz-tűzijáték,
- sugárnyalábok.
Május homlokán
lila illatok
kúsznak...
Bokrok
fodrában
zöld-arany
ágakon reményszál
éledez. (Kopott paláston
megújul a hit...)
Aranyhálódban
szentesülök.
Szentesít
az isteni
érintésű lelki tűz: a szikra!

Feloldoz, akár a zsoltár...

1992. május 1.

Júniusi aszály

Tűzel a nap fénye, fölizzik a határ
Eli itt megszokott életét az aszály
Varas a föld tarja, sír, sínylek a búza
Parasznak összejön minden baja, búja

Szomjazik az Alföld édes, égi vízre
Ember-erő fénylik sápadt, nyári színben
Paraszt-élet gürcöl bíbor hasadástól
Míg az éj behajtja a száraz határból

Aranyló nyár

A meg-megtisztuló keleti szélben
Tűzforró július hűsíti arcát
Élet-zenét zendít az érett kalász
Aranyát nyújtja e hű föld a kéznek

A Tisza-tó vizében: aranyló nyár
Tisztul benne a lélek s újul a test
A kánikula aranybarnára fest
És kemény nyergén izzaszt az aratás

Búcsúóra

(Csatári Kovács László koporsójánál)

Szívünkben fájo gyász lebeg,
kortársunk messze égbe ment!

Szemében örök éjszaka.
Nem érez tavaszt, ha
száll jázmin illata.
Az igazságért lázadó szája
belecsuklott a némaságba.
Vére mozdulatlan,
lelancolt bénaságban!

Istenünk, vedd jobbra Őt!
A fák hű szerelmesét,
a rímek harsonását,
bús nóták kedvesét!
Orízd meg földi létünkben
jó fiad szellemét!

Elment: becsület-génű
poéta társunk! Tőle már
baráti szóra hiába várunk!
Helyén űr tátong, akár a
Hold összes kráterén!
(Kialudt egy csillag az
ég felrepedt sebén!)

"Látjátok, por vagyunk!"
Születünk s hamvadunk -
Csatárink! Tőled könny-gyönggyel
búcsúzunk, fogadd el
Homérosz-babérkoszorúnk!
Már itt a búcsúóra,
testedet viszed a koporsódba
Földanyánk hideg ölébe zárt,
de élni fog szellemed!

Hited, vonásaid, kacagtató szavad
emlék-virágként örökzöld marad.

Csatári Kovács László - Munkája

T. Ágoston László

A képviselő úr dilemmája

Cs. Kiss János csak állt a folyosón, és sehogy sem akarózott bemenni az ülésterembe. Már kétszer is csöngettek, jelezvén a képviselőnek, hogy véget ért a szünet, ő mégsem mozdult. Képtelen volt eldönteni, hogyan szavazzon. Egész éjjel ezen gondolkodott. Az asszony rá is mordult néhányszor, mondván, hogy "vagy próbálj meg elaludni, vagy kelj föl, mert addig-addig forogolatsz, míg az én szememből is kivered az álmot". Hát jó, föl-kelt. Kiment a konyhába, és az ablakon át bámulta a sötét utcát.

A fenének kellett elvállalnia ezt a képviselőiséget? Soha nem vágyott közszereplésre. Elvégezte a dolgát a gyárban, hazament és kész. Hetenként egyszer-kétszer betért a haverokkal a kocsmába egy üveg sörre, ennyi volt a társadalmi élete. No jó, néha fölállt a szakszervezeti gyűléseken, meg a termelési értekezleteken, amikor már nagyon unta a sok süket dumát. A párttitkár akarta őket megtanítani esztergálni, aki még életében nem látott tíz méternél közelebből tokmányt...

Bepörgött, jól kiosztotta a pasast. Nem is szolt az akkor semmit, csak hápogott, mint kacska a kukorica után. Hanem amikor megszűnt a gyári pártbizottság, és kft.-igazgató lett... rögtön tudta, kit kell áthelyezni a másik részlegbe.

Aztán megalakultak a pártok. A fene tudja már, hányat hoztak össze nagy buzgalmukban, hisz ha három ember találkozott a kocsmában, az már pártot alapított... Hozzá is jöttek a haverok, lépjen be. Dehogy lép ő bármelyikbe is! Épp elege volt a párttitkárokból meg a szakszervezeti atyáistenekből eddig is.

- Gondold meg, János! - unszolták. - Ezután egészen más világ lesz nálunk. Ezek a pártok bennünket képviselnek, nem a kommunistákat. Ha elég jelölőcédlut kapunk, még az országgyűlési választásokon is indulhatnánk. Most nem a népfront jelöli ki a képviselőket, hanem mi.

Nem lépett be egyik pártba se, de azért elment egy-két gyűlésre kíváncsiságból. S ha már ott volt, szolt néhány szót, és megkérdezte, amit nem értett. Előfordult, hogy sok mindent nem értett. Néha meg is tapsolták.

Maga sem értette, hogyan történt, az önkormányzati választások előtt följött hozzá a Molnár a második emeletről. Húsz éve dolgoznak együtt a gyárban, szinte egymás mellett. A lakótelepre is egyszerre költöztek, amikor átadták ezeket a panelházakat.

- Beszélgettünk a lakókkal itt a házban, meg a többi emberrel is az utcán - mondta. - Mi úgy gondoltuk, hogy téged jelölnénk képviselőnek az önkormányzatba. Vállald el, Jani!

- Engem képviselőnek? - kacagott föl Cs. Kiss János. - A nagy pofámmal?

- Hát éppen ezért, mert te el tudod mondani... szóval képviselni tudod az érdekeinket.

- És ugyan melyik párt színeiben gondolsz?

- Egyikben sem. Független képviselőként.

Nem mondott igent. Igaz, határozott nemet sem. Csak annyit, hogy meg kell beszélnie a feleségével.

Az asszony először tiltakozott, mert ha megválasztják, alig lenne egy szabad estéje. Aztán egyre jobban megtetszett neki a gondolat, hogy képviselőné lehet. Talán még a munkahelyén is jobban megbecsülnék, de az biztos, hogy a kolléganője, az a szemtelen kis fruska, kétszer is meggondolná, hogyan törjön borsot az orra alá. Talán még ki is rúgnák, hogy a képviselőné asszony-ság kedvében járjanak... Hanem ami még ennél is fontosabb, Janika az idén végzi a nyolcadik osztályt. Megmondta az osztályfőnöke a szülői értekezleten, hogy túljelentkezés lesz a gimnáziumban. Nem árt, ha valaki szol néhány keresetlen szót a gyerek érdekében. És ugyan ki protezsálna az esztergályos fiát? "Apád is drehás volt, te is jó leszel annak."

Egészen más a helyzet, ha a papa képviselő.

No, de hát ha nem, nem. Ilyesmire senkit se lehet kényszeríteni...

Egy heti gondolkodás után elvállalta a jelöltséget. Aztán ment minden, mint a karikacsapás. Molnárék mindent megszerveztek helyette. Ő csak odament a jelölőgyűlésre, elmondta, hogy igazságot akar, mindenben, mindenki számára esélyegyenlőséget, meg azt, hogy az IKV takarítsa ki tisztességesen a lépcsőházakat, ha már ilyen magasra emelték a lakbért. Megtapsolták, és alig akadt valaki, aki ne őt akarta volna képviselőnek.

A választás előtt kissé kényelmetlenül érezte magát, amikor minden második plakátról a saját képét látta visszakacsintani, de ezt is megszokta. Teljesen természetesnek találta, hogy ő győzött. Föl se merült benne, hogy másképp is végződhetett volna a dolog.

Az első ülésen megválasztották a polgármestert, egy fiatal SZDSZ-es pasast. Látásból ismerte, mert ugyan kit nem ismer az ember egy ilyen kisvárosban, de még két szót se váltott vele korábban. Ez is előre látható volt, ők voltak többségben, meg a Fideszesek. Tiszta sor, hogy az alpolgármester meg Fideszes lett. Csak az a frakcióharc zavarta. Bármiről kellett döntenük, előtte összeültek a frakciók. Akár a Parlamentben. No meg a bizottságok. Őt is beválasztották kettőbe. Igaz, fizetnek érte, de néha inkább visszaadta volna a pénzüket, csak hazamehesen. Egy idő után ezt is megszokta. Ahhoz viszont fönntartotta a jogát, hogy akkor is elmondja a saját véleményét, ha nem egyezik a bizottságéval. Az elnök láthatóan megorrolt rá ezért, a választói viszont becsülték.

Most mégis meg kellene úszni valahogy ezt a szavazást. Igaz, tartózkodhatna is, de nem lenne igazán jó megoldás. Talán, ha elrontotta volna a gyomrát... Igen, a hasmenés... Végére is...

No, nézzük csak, miről is van szó?! Az IKV-tól meg kell vonni a bérlakások kezelői jogát. Ezzel egyetért. A választói is ezt követelik évek óta. Csak az a bökkenő, mi lesz azután? Ki szedi be a lakbért, ki takarítja a lépcsőházakat? Azt mondták a bizottsági ülésen, majd a lakók kialakítanak valamiféle újszervezetet. Rendben van, de nem kellett volna előbb velük is megbeszélni ezt a dolgot? Az elnök szerint majd arra is készítenek egy előterjesztést. Majd... Rendben van, de miért kell addig fölrugni valakit, amíg nincs helyette másik?

Tavaly fölmenték a lakásokat, és megkezdtek az eladásukat. A szomszéd utcában lakók többsége meg is vette valami kétszázötvenezerért. Most ezt is leállítják. Mi lesz ezután? Azt beszélik, hogy fölemelik a lakások árát. Valóban igazságtalan, hogy egyesek másfél milliót fizettek ki az OTP-nek ugyanazért a lakásért, amit mások kétszázötvenezerért megvehettek. Aki meg építeni kényszerül, egy életen át nyögheti az adósságát. No de a másik oldalról nézve nem ugyanolyan igazságtalanság az is, ha ugyanazért a lakásért a múlt heti ár háromszorosát kérjük el attól, aki a jövő héten veszi meg? S mindezt csupán azért, mert akkor nem került rá sor? Az emberek máris arról pletykálnak, hogy a protekciók megkapták olcsón, a többiek meg bebedjenek bele az adósságba... Az ő lakását is fölmenték már másfél éve, azóta se jött ki az árajánlattal a kutya se. Most meg fizessen érte háromszoros árat? Disznóság! És ezt ő szavazza meg? No nem...

Ujra megszólalt a csengő, immár harmadszor. Bentről türelmetlenül fölarsant egy öblös férfihang: "megkérem a képviselőtársakat, fájadjanak be a terembe, szavazás következik!"

Cs. Kiss János bizonytalanul indult el az ajtó felé, majd gyorsan megfordult, és szapora léptekkel bevonult a mosdóba. Elmosolyodott, amint meghallotta, hogy a szomszéd fürkében is mocorog valaki. Várt egy ideig, majd meghúzta a fogantyút. A víz zuhogva ömlött az üres csészébe.

- Te is elrontottad a gyomrod? - szolt át a másik.

- El, a fene egye meg!... - válaszolt Cs. Kiss János. - Azt hiszem, ma már vissza se megyek.

Hetényi György
Halál Boszniába

Halál meg a tél jár Boszniába,
a fagy szikrázik, Rem tetteire:
Bombák hullnak, megállt néma házra,
s tébolyt szórnak élők lelkibe.

Fehér hideg sír a szörnyű tájon,
havas gyász és véres borzalom:
Hegyek lába tör el kőpálon
s nem megy völgyben többé kőlovon.

Nincs választás, csak a rideg éjjel,
virrasztani gyertyás könnyeken.
Mégvárni, hogy hogy robban a reggel,
- hány fa él még kiinn a kerteken.

Ha elmúlik szétvert hosszú nappal,
éjjel megint, hosszas mint az év,
Ki segítsen úzött új Allahhal?
ha a világ kérve ennyit ér.

Halál meg a tél jár Boszniába,
ordítanak ott a tűzfegyverek,
Tűzmadarak tüzet úgy dobálnak,
meggyujtanak minden kőhegyet.

Sárközl Árpád
Jó szelet, fiam!

Hát,
idáig kísértelek, fiam
e tűskékkel, vasszegekkel
felhintett úton. Sajgó
sebekkel talpaimon,
de ifjonti szívvel
és lobogással.
Ettől a kilométerkőtől
az útelágazáson túl,
az erdőn keresztül
már egyedül kell
átvágnod magad a tisztás felé,
hogy utánad nézzenek a fák,
és elpiruljanak a szelek.

Ahogy mondtam. Legyen
iránytűd e sarkcsillag az égen,
szíved a kormányos!

Vitorlát fel!
Jó szelet, fiam!

Németh Erna
Vágyak

Boldogság bokra rejts el,
fény-ágak fonjatok körül
Mosoly-szírmáim szálljatok,
merre a csókok méhrajra röpül...

Aranydongású öröm,
simogasd taradt arcomat,
remény-ujjaid táncával
simítsd el róla a rancokat!

Most kéne!

Most kéne hazára lelteni,
kibekülni magammal,
megbékélni a sorssal...
Most kéne megragadni
egy felem nyújtott kezét,
— talán Istenét —
s áldani, áldani
azt,
aki szeret!

Németh Dezső
Megélni kell

Megélni kell az életet,
akárni kell a jót,
s őrizni, mint egy gyöngyszemet
a kedvesen ejtett szót.

Hisz minden sértés egy kis halál,
elernyed tőle a remény,
s bebábozódva mélyre száll
a szív, mely kőkemény.

Megélni kell az életet,
érdemet nyerni rá,
mert sorsunkon csupán ékezet
a végtelen halál.

Berzsenyi Dániel

(1776-1836)

Nemcsak a magyar, de a világirodalom egyik legnagyobb ódaköltője

A magyarság megmaradását természeti törvénnyé fokozza:
"Csak sást nemzenek a sasok..."

A magyar költészet kimagasló alakja a Vas megyei Egyházasbáton született. Berzsenyi Dániel szobra Szombathelyen, a róla elnevezett téren található. Az álló, egész alakos alkotás Kiss István (1852-1919) szobrászművész műve. Annak emlékeztetül állították, hogy Berzsenyi 1797-ben Szombathelyen szavalta el A felkölt nemességhez című, A szombathelyi táborban alcímű ódáját.

Az óda - Berzsenyinek időrendben második ódája - előzményei az 1796 évi pozsonyi országgyűléshez fűződnek, ahol I. Ferenc (magyar huszártábornoki egyenruhájában) is megjelent, és emlékeztette a rendeket a Mária Terézia-korabeli eseményekre, s a magyar nemzet segítségét kérte. Ekkor határozta el az országgyűlés a nemesi felkelő sereg - az "insurrectio" - fegyverbe hívását. 1797 elején pedig már az volt a helyzet, hogy Napóleon egész Itáliából kiverte a Habsburg-seregeket, melyek élén elaggott, tehetségtelen tábornokok álltak. Napóleon támadása már Bécsset fenyegette. A korabeli újságok megteltek háborús hírekkel, hadgyakorlatokról szóló tudósításokkal. Felmerült a gondolat, hogy az osztrák népfelkeléssel egyesített magyar nemesi felkelő sereg szembeszálljon Napóleonnal. Ferenc császár és király el is rendelte a nemesi hadak felfegyverzését és begyakorlását, s hogy augusztus közepén Szombathelyen gyülekezzen a felkölt nemesi sereg.

A költő, apjával együtt (Berzsenyi Lajos a nemesi felkelés lelkes híve volt) személyesen részt vett az 1797. augusztusi szombathelyi táborozáson. Itt láthatta az ifjú Berzsenyi a király és királyné érkezését Szombathelyre "magyarosan öltözködve egy félkocsiban, sok mozsárágyú, durrogásai és trombiták harsogásai között". Költőnk is gyönyörködhetett a világoskék mentés, dolmányos, fekete süveges felvonuló seregek festőiségében, harsogó muzsikájában. A közelgő veszedelem hírei, a szombathelyi táborozás katonai megmozdulásának látványa joggal keltette fel a költő nemzetföltő aggodalmát is.

A költemény forrása tehát egyrészt a nemzetföltés, másrészt a költő vágya, hogy a közösség költőjévé válhassék. A szombathelyi élmények fordulatot jelentenek a költő érzelmvilágában. A költő megtalálja az új eszmények forrását saját lelkében. Míg A magyarokhoz c. ódája az első, 1796-os eredeti megfogalmazásában elutasítja magától a romlott, halálra ítélt feudális nemességet, itt boldogan talál rá, arra a nemesi közösségre, amelynek költőjéül vallhatja magát. A vers a költői lélek világát tükrözi, s látomásszerűsége pedig az antik heroikus szemlélet átvétele.

Az ódának azonban mégis reális motívuma van: történelmi védekezésre és felkészülésre való felhívás. Ez a vers a költő világképének optimista változata. Az érzelmek gazdagsága jellemzi: lelkesedés és fájdalom váltják egymást. A hazafiság dicsofítása közvetlen cselekvésbe, a haza iránti áldozatba megy át. Szinte már az ütközet küszöbén vagyunk. A költő ugyanis arra gondolt, hogy a "felkölt nemesség" valóban hamarosan szembeszáll a franciákkal, de erkölcsi megújulásra is, a közösségi szellem győzelmét az önérdék fölött.

Szombathelyi vonatkozású, fiatalkori ódája is bizonyította, hogy Berzsenyi Dániel - Vörösmarty mellett - a magyar költészet legnagyobb képviselője volt.

Berzsenyi már egy elpuhult kor fia, de magában hordja érejét és szilajságát. Óáltala, az elkésett utód révén lett költészetté - Zrínyi óta először - a magyar nemesség harcos, roikus eredete és története.

Nem véletlen, hogy irodalomtörténet-íróink, esztétikusai költőink mindig nagy szeretettel foglalkoztak Berzsenyiével, sorsával, egyéniségével és műveivel, közöttük A felkölt nemességhez - A szombathelyi táborban c. ódájával is.

Dr. Domonkos János

A felkölt nemességhez

A szombathelyi táborban

Él még nemzetem Istene!
Buzgó könnyeimben, szent Öröm, ömlendez!
Állsz még, állsz, szeretett Hazám!
Nem dőlt még alacsony porba nemes fejed!
Múltán búslakodám előbb,
Hogy hősőz eleld nyomdokidból kitérsz,
S régen félt veszedelmidet
Rád húzzák netalán majd buta korcsaid.
Hálál! mást mutat e sereg,
Mely most, régi magyar módra, nyeregben ül.
Nem szállt Trója alá soha
Ily szép spártai had, sem Hunyadink kevély
Zászlóit nem emelte volt
Rettentőbb had! nép Bécs letörtött falán.
Csak sást nemzenek a sasok,
S nem szül gyáva nyulat Nubia párdúca.
Thétis nagy fia nem maradt
Chironnál, mikoron hadra veté szemét:
Árpád vére se hülhet el,
Ámbár rég heverész a puha pamlagon.
Nézd: most felkölti fegyverét,
Csakóján lobogó kolcsag emelkedik.
Buzdító katonás ruhát
Öltvén, lelke nemes lángja kigerjedez.
Majd kardjára felesküszik,
Mindent ront s megemész, mint heves Afrika
Búsult tigrise, amidőn
Ordít kölykelért, s körme viaskodik.

Majd felkelnek alattad is,
Ó József! nagyanyád, Terézia bajnoki,
S bátran mégy, szeretett vezér,
A Jég-Alpeseken s Adria öblein. -
E nép nem gyülevész csoport,
Nem rabbérbe emelt bús buzogányt keze.
Önként áldoz ez életet,
S horgas kardja kövér hantjaiért hasít.
Míg héről bíborsüveg
Tündöklék fejedén, Hunnia csillaga,
Eszterházy, dicső magyar!
Míg győző eleld pallosa combodon
Csattog: győzni fog a magyar,
S Andrásnak ragyogó napja le nem menend!

Vántsza Zoltán

Erőtlenül

Ma már nem tudok lelkesedni.
Elrongyolódtak éveim.
Varangyvilágból vihognak rám
A meg nem bocsátott vétkeim.

Ma már nem tudok hegyre menni.
Fáradt a szív, mert meggyötört.
Sziklát akartam arrább tenni...
Valami bennem összetört.

Ma már nem tudok fákllya lenni.
Árnyam a fényen lobban el.
Síromon majd egy víg pacsirta
Az Úr imáját mondja el.

Németh Dezső

Elképzelem

Elképzelem, hogy fűzfa vagy,
s tóba foly fekete fűzhajad,
s fűzhajadon fénylenek
ezüstös harmat-gyöngyszemek.

Elképzelem, hogy rózsa vagy,
s bokrodba bújnak a szelek,
s fekete hajú éjszaka
bomló bimbóid vérzenek.

Elképzelem, hogy nyírfa vagy,
meztelen, fehér, erdei lányka,
kit meglesnek huncut szarvasok,
ha táncolsz a hold-ruhában.

Elképzelem, hogy fűzfa vagy,
s tóba foly fekete fűzhajad,
s fűzhajadon fénylenek
szememből hulló gyöngyszemek.

Az unalom a semmire is időt veszteget.

Lunczner Géza aforizmája

Györgypál Katalin

Én-dal

Hétszínvirág
Szürkeségben élenyésző
Kétkedő, másban hívő
-Mindig másban-
Balladában

Éji csillám
Szürke köveken elvérző
Nappal tétován lebbenő
-Hívén táncban-
Éjszakában

Késő ábránd
Kora ősszel szárba szökő
A szemével őrző-kérdő
-Teljes élet-
Gondolatban

Vérző villám
A tömegekben elvesző
Távlatokon elmerengő
-Igazságnak
Sugarában.

T. Porubszky Ildikó

Nyár sirató

**Már harmadik napja feladta
búcsúzó táviratát a nyár
és toporog harmadik napja,
hideg, fájo könnyekben a táj.**

**Vigasztalan, szomorú idő.
Esik, eláll, újra ráered,
-elmúlt gyorsan a gutaütő
harminchárom fokos nagy meleg.**

**Zöld leveleiről a platán
bús esőcseppeket rázogató,
titokban ősz ellen protestál
mindegy, hogy a naptár mit mutat.**

N. László Endre

Csillagszórók

Csönd... És milyen semmitmondó csönd!

Pár évvel ezelőtt a szótlanságunk még tele volt üzenetváltással, jelbeszéddel. A tekintetünkön és ujjaink huzaljain, a bőrfeületünkön át ezernyi üzenet jött és ment. Ezernyi apró táviróközpont dolgozott lázasan bennünk, és most ilyen semmitmondóan hallgatunk. Szinte tökéletes témahiányban szenvedünk.

A gyermeknevelés problémáit már megvitattuk egymással, beszélgettünk a közös ismerősökről is. Hát akkor miről-kiről beszélgethetnénk még?

Hajnalodik...

A tejesautó vezetője becsapja a kocsiját, hogy csak úgy csattan. Sok-sok rosszindulattal. Bizonyára azt szeretné, ha mindenki vele egyidőben kelne. Fölözött tejet hord szét.

A mi kedvünket, életünket is lefölozték... Már tudom, hogy pár perc múlva megjelennek az ablak alatt az útjavító munkások. Elkezdik főzni az aszfaltot. Bebudósítik vele még jobban az egész utcát, a lakást, a várost, az egész rohadt életet. Itt fognak kiabálni, berregtetni, csákányozni, kalapálni két váltásban. Nehogy valaki megpihentethesse szétvert idegeit. Káromkodnak és röhögnek, közben védik a sört.

Nincs itt béke! Nincs nyugalom! Szüntelenül tart az idegháború. Harcolunk minden és mindenki ellen, még önmagunk ellen is. Mert megfáradt énlünk már érzi, hogy nem bírja, nem bírhatja ezt sokáig, és békét akar kötni mindennel, mindenki-vel - bármi áron. Hajolni a széllel, úszni az árral, emberségünk utolsó könnyeit nyelve üvölni a farkasokkal...

Ez a szüntelen harc néha percekre összebékít mindenki-vel, néha napokra összeveszt önmagunkkal is. Ezt nem bírják az izmok, a lazuló, majd pattanásig feszülő idegek, a szív, a tüdő, de még a mindenevő ember gyomra sem bírja ki. Belebete-gszünk, belebolondulunk, beleferdül a hátgerincünk. Ebbe a harcba mindenki belerokkan!

Csönd... És milyen semmitmondó!

Még nem indult meg a hajnali villamosjárat, és gyalog valahogy nem akarózik hazamenni. Pedig csak pár megálló... Pár megálló! Hány is tulajdonképpen? Az első a munkatábor...

Kiszállás!

Itt zöld az egyenruha, mármint a belügyi dolgozók egyenruhája, akik bennünket dolgoztatnak, szidnak, mint szódás a lovát, ütnek is, amíg be nem törünk.

Micsoda arcok?!

Ezernyi Júdás-arc között válogathatna itt a festőművész, s a testtartásról is külön könyvet írhatna az anatómus vagy a lélekűvár.

Színlelt alázat, fogcsikorgatás, hízélgés, besúgás... A suta törvény betűinek tagbaszakadt, fegyveres szolgálai, akik külön kiképzést kaptak, hogyan tehetnek ártalmatlanná egy olyan foglyot, akit félholtá tett az embertelen munka, a piszok, az éhség és az örökös rettegés. Poloskának született barmok patintanak szét koszos, tövig lerágott körmeik között féreggá aljasított embereket. Ki javul itt meg? És kinek kellene megjavulni: a fogolynak vagy a rabtartónak? Itt nem javítanak, hanem összetörnek embereket! Vigán kitehetik a cégtáblát:

*Teljesen ép vagy alig repedt embereket
jutányos áron
porrá zúzunk!*

Második megálló a kikötő... Kiszállás! A kikötő, a vagonok... Százkilós zsákok! Ha nem bírod, ülj be a Dévény-kávéházba!... Ide nem ilyen nyápic emberek kellenek, pajtikám!... A vagonokat gyorsan ki kell üríteni, és itt arra sincsen idő, hogy összeroskadj! Nem panaszkodhatod el senkinek, hogy csak most jöttél ki a börtönből, hogy csak a csontod és a bőröd jött ki! Nem az izmod emeli a zsákot, hanem a megmaradt büszkeséged, az akaratod! Neked nem féldecire kell most a pénz, hanem tejjre és kenyérre, arra, hogy kifizethessed az albérleti szobád. Bravó, tanár úr! A maga verseit már olvastam a lapokban... Jók, de ez azért egészen más. Ne féljen, belejön ebbe is, mint kis kutya az ugatásba!... És a munka után szinte négykézláb vánszorog fel a szobájába. A háromemeletes bérház padlására, melynek albérletét nehéz ezreszékért vásárolta meg egy részeges lakáshivatalnoktól... Ahonnét kinézik a lakók, abból a szobának nevezett lyukból!

- Itt van a pénz, ezt kerestem... Ne haragudj, hogy ilyen piszkos vagyok, majd a földre fekszem... Ott nincs fürdőszoba vagy zuhany, és itt sincs... Erőm se lenne a fürdésre... Nem, nem kérek semmit, nem vagyok éhes... Úgy érzem magam, mintha mozsárban törtek volna össze... Csak aludni, csak aludni...

Harmadik megálló a földművelésszövetkezet... Kiszállás! A világévi földművelésszövetkezetben a könyvelésért és a raktárosságért napi egy (1) munkaeget, azaz tizenkét csehszlovák korona!... A járásból küldött ide a szomszédunkban lakó 19-es kommunista, hogy én, az ellenforradalmár, börtönviselt pártunkívüli bizonyítsak a Pártnak!... A napi tizenkét korona éppen fedezi az útiköltséget, azaz a két vonatjegy árát, s az átlomástól még öt kilométer gyaloglás a térdig érő sárban, s ugyanennyi vissza... Könyvelő úr, vigye haza ezt a pár tojást! A leltározás még ráér! Van rá idő... Mi megbecsüljük ám a jó embereket... Köszönöm, ingyen nem kell semmi. Én nem lopásért vagy sikkasztásért voltam a... S azután kiderül, hogy a tyúkfarmról több száz darab baromfi hiányzik, az istállóból több tehén, néhány hízó és sok malac! Ha nem veszem át a leltárt, bűnös vagyok, ha átveszem, bűnrészes...

Tudják ezt a járási vörös disznók, és röhögnek! Ha vizsgálatot kérnek a szövetkezet vezetősége ellen, kiteszik a szűrőm. Meketek zabot hegyezni, s ezután nem csupán azt mondják majd rólam, hogy büntetett előéletű vagyok, hanem azt is, hogy munkakerülő! Csakhogy a dolog nem ilyen egyszerű!

Vigyázzon, könyvelő elvtárs, itt nem szeretik ám az okvetetlenkedő embereket! Az elődje is okoskodott, egy este aztán rálöttek...

Azóta színét sem láttuk... Én azt ajánlom, vegy át a leltárt!

A járási pártbizottságon nagyon is tisztában vannak a helyzettel. Csak bűnbaknak kellettem én oda. Nyakamba sóztak volna néhány évet a legközelebbi leltározásnál, a gazemberek röhögtek volna rajtam. A járáson úgy tesznek, mintha el sem hinnék a mondandómat. Egyre csak azt hangoztatják, hogy ők adtak nekem lehetőséget, de én nem maradtam meg a helyemen. Egy börtönviselt ember, akinek súlyos politikai vétsége van, ne válogasson!

Negyedik megálló a szénbánya... Kiszállás! Leszállás! - Bírod még, kedves?... Nem szégyeltesz mellettem élni?... Ez egy vesszőfutás, s talán soha nem lesz vége! Ha gyilkoltam volna, ha a diáklányaimat erőszakoltam volna meg, ha kiraboltam volna a nemzeti bankot, akkor nem bánnának így velem...

Az emlékezés kristályán ezer baljós színre török a fény... Ezer emlék rajzik elő, de a legtöbb karmol, harap, csíp, üt, mar és rúg. Olyan kevés simogat. Véresre horzsol a bányafa, vízben állok ötvenhárom megmaradt kilómmal, eredeti testsúlyom kétharmadával, felülről is folyik rám a víz. Szenet alig fejtünk, annál több követ, s a köért nem fizetnek... A fizetés olyan kicsi, hogy azt senki nem hinné el... A jó fejtekre protekciós emberként mennek. A hozzám hasonlókat örüljenek, hogy dolgozhatnak a majdnem semmiért!... A szén- és a kőpor belepi a tüdőm, s a sötétség aljas dolgokat suttog a fülembé. Lelketlen a kő... Omlik a bánya... Egy nap, egy éjszaka az omlás alatt. Összeroncsolt lábbal kerülök végre a kórházba, amikor már belenyugodtam a halálba... Utána díszoklevél a példás dolgozónak, mert ez nem kerül semmibe! Díszoklevél, amit itthon az illetékesek semmibe sem vesznek... —

Már nem számálok az állomásokat. Szemem előtt összefolyik minden.

Azután kohó sziszeg, éget az izzó fémkígyó, leperzseli rólam a maradék emberségem, vagy acéllá edz?... Te magyar kutya!... Hogy újra ember lehessen, előbb vadállattá kell lennem. - Te röhögte rajtam, te sovén vagóbarom? - Úgy locsolták fel, s utána engem vertek félholtra a társai... Így szoktam össze a kohászokkal, a kohókkal. És mindennel, mert kellett a kádervélemény, hogy újra emberszámba vegyenek azok, akik félnek velem az utcán szót váltani, s azok, akiknek jóvoltából ide kerültem, s akik valójában nem is voltak, nem is lehettek igazán emberek...

Hiába kaptam jó véleményezést a bányából! Hiába kaptam még jobbat a kohászati üzemtől! Hol van még a tizenkettedik stáció? Az állami birtokon trágyalével öntöztem szülőföldem gyönyörűsége határát, hogy a föld ne csupán dalt és káromkodást teremjen... Hogy ezzel a hasznos folyadékkal naponta tele volt szemem és szám? Hát ki tehet arról, hogy a csövek lyukasak a rozsdától, a csapok kopottak, tömítőanyaguk pedig nincs? Ez már a munkával jár! Havi 800-900 koronáért is dolgozni kell, és sokkalta keményebben, mint az ötszöröseért! Ennek a trágyalének a szagát nem lehetett lemosni, mert nem volt hol, a szoba-konyhás cselédlakásban. Beleivódott a hajamba, a bőrömbe, a húsomba és talán a lelkembe is, de munka volt. S ráadásul: nem kellett senki előtt hajlonganom. Nem lázadok, késő! Különben sem lázadtam soha, semmiféle munka ellen.

Nem a munkával, hanem a munkaadóval volt gyakorta bajom, meg a káderekkel, akik naponta felemlegették, hogy csak az ő irgalmasságuknak tudható be az, hogy én mindig a legrosszabb munkát végezhetem a legkisebb fizetésért...

És most olyan mély ez a csend!... Mélyebb, mint a bánya Osztraván, mint az emberi lélek alagútjainak mérhetetlen hallgatása. Csak hallgatás van bennem, közöny és fásultság.

Már tudom, hogy az élettől sokat nem várhatok. Hiába biztatott Sass professzor az irodalmi katedrával "bűnbeesésem előtt", hiába terveztem egy kis könyvtárra való könyv megírását... Csupán tíz, vagy inkább húsz évet raboltak el az életemből, a legszebb éveimet, vagy még többet, az összeset? Most körülbelül úgy állok rajthoz, mint akinek száz métert kell lefutnia, míg a többieknek csak hetvenet-nyolcvanot - a célig! S ez az előny - ilyen távon - behozhatatlan!

A tejesautó vezetője becsapta a kocsiját... Engem is becsaptak és becsapnak, újra és újra! A saját "érzékeny lelkű" igazgatóm jelentett fel, akivel előző nap - együtt ittunk a szerencsétlen magyar mártírok egészségére, 1956-ban!... Becsaptak a munkatáborban az igazságügy igazságtalan és képzetlen képviselői, becsapott Pozsonyban a magyar Stark bíró, amikor az ítélethirdetés után azt mondta, hogy büntetésem felét elengedik, ha jól dolgozom... Hiába jelentette ki néhány évvel később a járási tanfelügyelőnek, hogy azt parancsra tette, akkor példát kellett statuálni...

A legjobbakkal voltam a legjobban a munkatáborban, ezt elismerték, de a karlsbádi ügyésznek ennek ellenére nem engedte el a büntetésem második felét!... Indokolta ezt azzal, hogy az apám egyetemi tanár volt a Horthy-korszakban, egy ellenséges ideológia szócsöve, tehát a fia is csak reakciós lehet. Pedig az apám egyetemet végzett munkanélküli volt csupán, teljes nyolc éven keresztül, utána könyvkereskedő, de nem egyetemi tanár! Szóhoz sem engedett jutni az ügyésznek, ahogyan Stark bíró sem!

S amikor kiengedtek? Elfordultak tőlem a legjobb barátaim. Átmentek az utca másik oldalára, vagy éppen a kirakatot bámulták nagyon-nagyon figyelmesen, esetleg merő szórazottságból nem viszonyítottak csendes köszönésemnek... A sok vadmagyar, aki részegen az Ott, ahol zúg-ot és a Székely himnusz bömölte, persze olyan helyen, ahol az illetékesek nem voltak jelen...

Mintha Káin-jel lett volna a homlokomon! Mintha leprás lettem volna, s lennék még ma is! Mert egyes emberek felemlegetik újra és újra, hogy én nem vagyok olyan, mint a többi!

Az én bűnöm soha nem évül el!... S ma már tudom, hogy igazuk volt, van és lesz is ebben a megkurvult világban. Az az ordas, amelyiket a farka kimarta, más lesz, egészen más. A magára hagyatottsága rákényszeríti erre, mert azért élni akar!

De ma már nincsenek gazdátlan vadászterületek! Tehát én csak a tilosban vadászhatok, élhetek?... Vagy egy más, egy egészen más dimenzióban? Mert egyedül vagyok, mert a kimart farkas ne keressen társat? De ha mégis keres, nagyon erős legyen! Minél nagyobb üveg, és minél erősebb, ami benne van!

A szesz öl, butít és nyomorba dönt!

Ez igaz! Engem már megöltetek... Engem már elbutítottatok... Engem már nyomorba döntöttetek...

Mert egy kisebbségi társadalom emberhiénája ugyanazt teszi, mint a szesz!... Egy elnyomott, éppen csak megtűrt, perifériára szorított kisebbségben kisebbre nőnek az óriások, s ha ezt tudják, hullahegyekre másznak magaslati levegőért... Teljesen befelé fordulnak, s kifelé csak a sértődöttség marad, a szűkmarkúság és szűkkeblűség. Nem a kisebbség érdekeit tartják szem előtt, hanem a többség kegyeit hajhásszák a többiek. A vetélytársaikat nagyon gyorsan, radikálisan és körmönfontan teszik el az útból, amit ők már saját maguknak oly szép simára nyaltak... A nagyobb konc reményében akár testvérüket vagy a feleségüket, lányukat is feláldozzák, hogy ezzel alattvalói hűségüket bizonyítsák, s helyet biztosíthassanak maguknak a vályú mellett. Vaksi horizontjuk csupán az orrukig ér, s nem csoda, hogy nekik a jövő csupán a holnapot jelenti, de a holnapután már nem, hiszen a segg tulajdonosa nem sokra becsüli azt, aki nyálja...

Nem biztos, hogy ez így igaz, de én így látom, így tapasztalom a magam és a mások kárán. Annak is megvan a maga oka, hogy miért látom így... Az azonban bizonyos, hogy az aktív többsége a kisebbségnek a fagypontra áll, már ami az emberséget, a népe, nemzete iránti tudatos hűséget jelenti, hiába ámitja magát és a környezetét.

Ezért estem morálisan seggre én - szerintük!

Ezért estek morálisan seggre ők - szerintem!

Hiszen ma már nincsen gazdátlan vadászterület. Keresem a kezem, mert kezdet akarok szorítani önmagammal, de nincsen már kezem... Nyelnék egyet, de nincs mivel... És így lassan rádöbbenek, hogy én már nem is vagyok azonos régebbi önmagammal, talán kevesebb, talán több vagyok annál, aki voltam. Az a kérdés, ki és honnan nézi a dolgokat.

Minden stációnál ott maradt valami belőlem, mert minden stációnál gazdagodtam valamivel! És most ezért olyan mély ez a csend.

Még minden szavam új, új tartalmat hordozó, bár emlékezem még a régiekre, a régi szavak régi értelmére - az újakat még csak ízlelgetem. Már az enyéme, de még idegenek! Bármit mondanék, nem hinnék el... Gyúrnom, formálgatnom, csi-szolgatnom kell még mindegyiket, hogy teljes egészükben a sajátjaik lehessenek... De ez csupán idő kérdése! Ha a sorsunkat átíratja annyira a hangoztatott, de még nyomaiban sem fellelhető demokrácia, hogy szavazni enged bennünket, általában kisebbségben maradunk a bólogatókkal szemben... S nálunk annyi minden más is beleszól még a kisebbségi sorsunkba, hogy szinte csak a vállunkra rakott felelősség és kötelesség marad a miénk, s jogaink érvényesítésére már sem erőnk nem marad, sem lehetőségünk nincsen!

Hát ezért lenne kár megtörni a csendet... Várjuk csak ki türelmesen, amíg megindul a hajnali járat... S ha elálmosodnánk, megiszunk még egy feketét. Lefeküdni már nem érdemes, úgysem aludnánk el, úgysem szeretkeznénk... Nézzük hát inkább a tekergő neonkigyókat az utcán, a színeket, s gondoljunk az újjazdagokra, a protekciójukból és a vörös igazolványukból élő tetvekre!

Valahol felsikít az első villamos... Fürkésszük egymást, elrontott életünket, s közben önmagunkba nézünk. Két párhuzamos lettünk, mely elméletileg a végtelenben találkozik. Csak elméletileg - a valóságban már soha... Még az ágyban sem! Mert

A sors éretlen és ostoba kölyök. Játszik velünk, teszi ezt minden felelősségtudat nélkül, s azt hiszi, hogy valami nagy dolgot csinált - a kifeszített vászonra egy pöttyöt. Hogy azután mi ezt légy piszoknak, életnek, szerencsének vagy szerencsétlenségnek nevezzük, érezzük, az nagyon mindegy - felsőbb szempontból...

A légtornász eltéveszti az ugrást! A bank főpénztárosa elszámolja magát! Valaki részeg fejjel ül be a kocsijába! Valaki - rossz helyen - őszintén beszél!

És azután fizet... Fizet azzal, ami van! Én is fizettem, és - sajnos vagy hála istennek - még mindig fizetek. Ki tudja meddig? Eladom a húsom, mert nincsen kenyerem, cipelel mázsás zsákokat - pacallevesen... Meg te is fizetsz, mert eltévesztetted az ugrást...

Kacagj, bajzozó!

És a csillagszórókat nedves helyen tartottad. Látod, ez is csak izzik, mint... mint a hazaszeretet... Na, végre. És még kárpótolni is akar bennünket, bizonyítani akar... Megszépi minden gecset, ami a vitrinben van, ami a falon van. A nippet és a jegesmedvés hamutartót, a gobelin csendéletet, a ugró szarvast és a meztelen táncosnőt... Talán még minket is megszépít néhány pillanatra.

Meggyűjtsam a másodikat is? Meggyűjtsam a harmadika is?

Hány percig akarod szépek látni azt, ami nem szép? Hány percig tartson még az illúzió? S akkor lenne csak teljes, ha meggyulladna a fenyőfa, azután a függöny, a szőnyeg, a ágy... Minden, amit kölcsönre vettünk, s amit mindmáig fizetünk. Milyen szépek is lennének, ha lángoló hajjal és ruhában rikoltozva szaladgálnánk a lakásban, és menteni akar nánk azt, amit menteni már nem érdemes...

De az életet nem dobhatjuk el, mint ahogyan a nászajánlékba kapott meztelen táncosnőt sem vághatjuk ki a szemétdombra, mert akkor valaki megsértődne. Élni kell és dolgozni, minél többet dolgozni. Küzdeni, és bízva bízni. Vagy a bizás sem kell, csak egy jó alvás a jó ebéd után, és hízni, hízni hízni... Nézzétek csak a dagadtakat! Az ő behájasodott idegeik nem reagálnak mindenre, mint a mieink...

Legyünk nyugodtak, mint a kövek s a fák! Trágyázzuk földet, hogy a mások polcra segített utódainak minél több teremjen a lehető legkevesebb munkával... Ez is lehet életcé ha szerények, jámborak vagyunk... Adjuk meg istennek, az az istené, a királynak, ami a királyé, aztán nézzük meg, a maradt nekünk!?

Ne haragudj, kedves, így hajnaltájban, ha az ember ráadásul egy szemhunyaszt sem aludt, csak pesszimista lehet. Talajdonképpen csak emlékeztem, s emlékezni még lehet, an nem is olyan kis dolog egy vörös demokráciában...

Pár perc múlva itt lesz a villamos...

A csillagszóró közben el is fogyott...

Pozsony, 1964.

Rudnai Gábor

Holdtölte Taorminában

Két költő egy Csontváry-képről

"A sejtelmes hangulatú képet a ragyogó kerek holdtányér világítja meg a szicíliai tavaszi éjszakában. Talán a gyér fénynek is része van abban, hogy Csontváry lemondott minden részletezésről. Ez a leegyszerűsítő nagyvonalúság most már mindvégig sajátja marad." - írja Havas Lujza 1968-as filmjéhez készített ismertetőjében.

Makay Ida

Holdtölte Taorminában

A forró Hold az égre égett.
Vörös lángokban áll a ház.
A tenger kéktűzű igézet.
Álomi út. S akár a láz,
Átsüt rajtuk az égő mértan.
Lobog a vászon. Megvakít.
Az örület fölizzó fénye a
Menny s a föld között a híd.

A költő vallomása a vers keletkezéséről: "A Holdtölte egy Csontváry-reprodukció (lev. lap) által ébresztett reflexiósort szeretne megfogalmazni, az extázis és a rend, a szenvedély és a fegyelem együttes fehérizzását, az *igazat a valódi fölött*." (Makay Ida levele Rudnai Gáborhoz, Véménd, 1984. ápr. 12.)

A versen végigvonul a tűz motívuma:

1. sor: "A forró Hold...*égett*";
2. sor: "... *lángokban áll* a ház";
3. sor: "*kéktűzű* igézet";
4. sor: "*láz*";
5. sor: "*Átsüt...* az *égő mértan*";
6. sor: "*Lobog* a vászon";
7. sor: "Az örület *fölizzó fénye*".

A forróság (forró Hold) szinonímája a **láz**, melyet az **örület** motívuma folytat. A tájban található emberi alkotások a vers szerint a *ház*, a *híd*, létrehozójuk a *mértan*. (Hídnak csak a vörös ház oszlopokon nyugvó erkélyét tekinthetjük.)

A **láz** motívumai az 1., a 4. és a 7. sorban, a mértaniak a 2., 5. és 8. sorban fordulnak elő, tehát egyformán három sorral távolabb - maga a vers is mértani szerkesztés remeke. A festő örülete "égő mértan", az alkotás egyszerre ösztönös és tudatos.

A versben előforduló színek: vörös, kéktűzű; mindkettő a **tűz** motívumhoz kapcsolódik.

A versben nincsenek mozgást jelentő igék, a ház is csak áll/a "lángokban áll" kifejezés része az ige/. A **tűz** terjedése a Holdtól ered, ahhoz kapcsolódik ugyanis az egyetlen múlt idejű ige /"égett"/, az összes többi ige jelen idejű. A táj motívumai cselekvés nélküliek, akár a természet alkotta őket /tenger/, akár az ember /út, híd; a házra már utaltam/.

Egészen másképp mutatja a festményt

Dobai Péter

Holdtölte Taorminában

c. verse:

"Leszáll a házakra, az álmokra a Hold,
a Kozmosznak ez a lassú kompja,
pompeji vörös és halotti szürke falakra,
virágzó mandulafák kísérté parti útra,
a sétányon, vörös ruhában egy férfi jön,
egy férfi-
kint a tengeren egy csónak virraszt,
egyetlen csónak - a víztükrön néma ingaként:
éjfél ut a fény,
az éjszakai égbolt időtlen
fagypontra kihűlt drapéria"

Makay Ida versében csak egyetlen ház jelenik meg, az előtérben jobbra álló vörös épület, Dobai Péter viszont az összes házat leírja, tehát a háttérben a *halotti szürke falakat* is. Makay Idánál néptelen a város, Dobainál szemben jön a képen is látható vörös ruhás férfi, mozgásban ábrázolja a fák (virágzó mandulafák kísérté parti út), megszemélyesítéssel élővé varázsolja a csónakot (egy csónak virraszt). Makay Ida versének **tűz** motívumával szemben Dobainál az égbolt "*fagypontra kihűlt drapéria*". Anyagánál fogva a **vászon** és a **drapéria** hasonlít, de a **tűz** motívum megléte, illetve elvesztése miatt ellentétbe kerülnek. A drapéria jelentésénél fogva nem azonos a festmény vásznával, inkább színházi háttérfüggöny, előlegezve a "Hajótörés" *operadísztétét*. Makay Ida vásznán "átsüt az égő mértan", viszont a *drapériában* nincs kép, szó, jel, se gondolat. Az élőlények mozgása és a megszemélyesítés ellenére is halott, pontosabban halálra ítélt város képe tárul elénk Dobai versében, erre utalnak a *pompeji* és *halotti* jelzők, a vers ciklusának ugyan csak taorminai záróversében már a természeti katasztrófa, a Vezúv kitörése után vagyunk.

Az ég és a föld közötti összeköttetést Makaynál a **híd** (az örület fölizzó fénye), Dobaynál a **komp** ("a Hold") teremti meg.

Makay versében a költő személyesen is megjelenik (Lobog a vászon). **Megvakítt** - t. i. **engem**, dobai viszont kívülálló marad. Az "**égő mértan**" megfelelője Dobainál a "**tiszta tér-tan**" (Csontváry Kosztka Tivadar tengeri témái /6.: Tengerparti sétalovaglás), ez kifejezi a kétféle költői alkat különbségét: Makay Idánál az érzélem, Dobai Péternél az értelem dominál, az egyik szubjektív, szenvedélyes, a másik tudatosan törekszik hűvös tárgyilagosságra.

Makay Ida verse mértanilag is pontos, de túlsúlyban van benne a tűz, és mindaz, ami a költészet mágikus eredetére utal (igézet, álom, láz, örület).

A zeneiséget fokozzák az alliterációk (égre égett, fölizzó fénye - előbbi tőismétlés is, azonos alakú szavakkal). Minden főnév egyes számban fordul elő, kivéve a lángokat, a költemény meghatározó motívumát. Csak határozott névelős főnevek vannak a versben, egyikük sem ismétlődik, ezzel szemben Dobai *Holdtöltéjében* csak a határozatlan névelős főnevek ismétlődnek, ezek nyomatékosak: egy férfi jön (egy férfi), kint a tengeren egy csónak virraszt (egyetlen csónak). Makay Ida versében csak állító mondatok vannak, Dobaynál tagadó mondat is: "nincs benne kép, szó, jel se gondolat". Makay Idánál nincs fosztóképzős szó, Dobaynál egy van (időtlen)..... Makay Ida költészetére a hit jellemző, Dobaiéra a kétely.

Ihász-Kovács Éva

Szél

És a Nap idehajlott,
virágok mondták a nyarat,
és hitele volt akkor a szavaknak.
Kigyúlt egy kerek asztal,
nyarak zöld dühvel kiáltottak,
és senki sem volt éhes és szomjas.
Valaki csóvát dobott a napokra,
aztán ha égett, lángolni hagyta.

Valaki még harangoz bennem,
pedig a lelkem már kietlen.

Ellopták az egyetlen haranglábat,
felhők közül nem ered csak a bánat,

betakarta egy kéz a napot,
az a kéz, amely elhagyott, az,
amelyik nem fogja pulzusomat, az,
amelyikről hittem, hogy
Balzac regénylapjait teríti szívem köré.

Augusztus zuhog álmom fölő
s nosztalgiaim felett elnyújtott
éneket lobogtat lila sálnak a szél...

Poór Bálint

Gödöllői dombok éneke

Mit mesél az erdő
és mit mesél a domb,
hogy lehetnél az első,
akit nem űz dorong,
aki nyugodtan él,
mert véle a remény.

Ezt a párjavesztett
reményt keresem én.
Nem én sírtam először,
sírt -nélkülem- a tó...
Remény-szellő mellett
a vize csillogó.

Lelkem szakadt kendőjét
a nap foltozza be;
örül a szív ha tarsolyában
felsír egy szép zene.
Lesz ki énekel velem,
s lehetek-egyként-boldog?
Ó, selyem sugárban égő
gödöllői dombok!

Bornemisza Attila

A múzsához

Északi szélben
szemeim fércben
arcod ívéhez
imádva léptem
sejtésem ében
világít szépen
szerelmes napom
szerelmes éjem
lesz-e még csoda
hold-ezüst érem
remegve kértem
szerelmes vagyok
ez is egy érdem
s kit titkon imádom
rajongva nézem
és ahogy suhan
visszaírt nekem

Magyar Béla

Óda a Mátrában

Megálltam, és a rengeteg
köröttem felsóhajtott;
s a sziklabérc a völgy felett
hajlott a hús patakhoz,

mely futva hagyta rejtekét
-mély utakra találva-
hol eltűnt, mint drága ék
a bársony hajlatába...

A fenyő, mint a dárdahegy,
a völgybe is lelátott;
a lomb mögötte összebújt;
s az esti kőd leszállott.

Köröttem minden elpihen,
s egy madár rebbenése
cikázik fel nagy hirtelen,
s bukik ismét a mélybe.

Ezt láttam én a völgy ölén
-az ember, ott a tájban-,
s a hegygerinc meredt fölém
az esti félhomályban...

Úgy éreztem egy pillanat...,
és összeroppant menten,
s én eltűnök a hegy alatt,
mely ott mered felettem.

Félve néztem a hegyre fel,
komoran bámult vissza,
hiába vártam, nem felelt
fejem felett a szikla...

Ekkor az erdő sóhaja
hullámozott át a tájon,
s a pásztorok mélabús dala
űt a lelkemre fájón...

Szilporkát szórt az esti fény
fent a fenyőknek ormán,
s ott álltam megbűvölten én:
a hegy üzent le hozzám...

Tűzelt a szikla és a bérc,
napfény csorgott a fákról,
mint az olvasztott tűzes érc
a kohó-csapoláskor.

Így felelt erdő, szikla, bérc
arra, hogy mi a titka
az életnek, mely, mint az érc,
fényekkel int, ha tiszta...

Őzek, szarvasok, nyúlfiak
húzódtak meg az éjre;
védőn boruló domb alatt
gondoltak már a télre...

Farkas vágott a sűrűn át,
róka sompolygott csendben,
fácánkakas a fára szállt
rikoltva túl a berken.

Fáradt favágó baktatott
a köves meredélyen;
fejszéje éle ragyogott
a bágyadt esti fényben...

Felette szállt az esthomály
lomha felhőkön lengve,
mint lent az elkésett madár
egy fa felett kerengve...

E tájnak része vagyok én,
s e szépséget felissza
a lelkem, mint e nyári fény;
s ezért térek én vissza

e nyárba, itt a bérc ölén,
hol intenek a sziklák,
és sátrat von a fa fölém,
s a tekintetek tiszták...

E tiszta légben leng felénk
a fenyőgyanta-illat;
ez ad évente új reményt,
hogy ismét visszahívjak

a Mátra, Kékes ormai
s a bérc tövén a házak;
a hangom szinte ódal,
hogy ismét vízöntláltak...

A park virágos bokrai
közt leng a rózsallat;
s az estharang kezd szólan
a rejtett zöld csalltnak...

A báránnyelű futva száll
ott messze fenn az égen;
s a boldogság is rám talál,
hogy szinte már elérem...

A Kékes orma fenn dereng,
hol pasztell-szín a távol;
itt lenn a völgyben leng a csend,
és szírom hull a fáról...

Be kell most néktek vallani,
e szépségre találva,
szívembe markol valami,
s felzeng, miként a hárfa:

Imádlak, drága szép hazám,
te csodálatos tájék;
ha messze űznél is talán,
én mindig visszazállnék!...

T. Porubszky Ildikó

Klematisz neked

Köszöntelek klematisszel,
csillagszemű kicsi dísszel!
Minden szálával csak neked kacsint,
nevet és integet,
neved te is amíg lehet!

Pató Selam

Borzongás

Hideg ez a tűz
Fázik a kezem
Lángoló jéghegyek
Fokaira űz
Ki izzik velem
Míg forrón reszketek?

Dénes Géza

Fekete hógolyók

Puskás Albert tanár úrnak, a sarkadi polgári leányiskola egykori tanárának emlékére.

(A 4. polgári megegyezett a mai 8. általánossal)

Éjszaka csonttá fagyott a föld. A hold a csillagokkal fényesen ragyogott. Reggelre szélfuvallat jött néhány szürke felhővel. Emberek tipegnek a csúszós járdán összehúzódva. Csak a gyerekek ugrádoznak. Itt járnak el a házam előtt az iskolába. Piros az arcuk, fülük, orruk, de a szemük fénylik mosolygósan. Mert csúszik a síkos járda, csak úgy repülnek rajta. Nemsokára egy pihécske száll el az ablakom előtt, aztán még egy. Az egyik gyerek kitarja a tenyerét, elfogja. A másik, harmadik cipkájával ugrádozik, mintha pillangót kergetne. S egyszerre ömlik lefelé a hópéhely. Az egész szürke felhő itt kavargó lent, bő omlásban.

A gyerekek az ablakom előtt csoportba verődnek. Azt mondja egy szösze kislány:

- Hiába esik, Puskás tanár bácsi úgy sem enged le senkit az udvarra!

Lógó fülű, hosszú képű gyerek felel erre:

- Csak menne már nyugdíjba a vén bogaras! Miért félti tőlünk a havat?

A harmadik is megered:

- Tegnap nagyon beteg volt. Úgy vitték haza!

S a vígságot hozó hóesésben most már lógó fejjel, csüggedten ballagnak tovább az iskolába. Mert Puskás tanár bácsi félti őket. Lent, a lépcsőház alján áll őrt, és senkit le nem enged az udvarra.

Jó arasznyit vastagodott a hó. A 9 órás szünetben egymást tiporva rohannak le az emeletről. Hogyisne, mikor seholy sincs most a szűrő szemű Puskás tanár bácsi. Szokatlan is ez nekik, éppen ezért még nagyobb örömmel özönlik el a nagy, fehér udvart. Vannak vagy nyolcvan. A szürke felhő összes terhe lehullott már az udvarra. S megindulnak egymás felé a hógolyók. Sáljuk kigombolva, hajuk csapzottan a szemükbe hull, folyik a csatározás. Itt-ott puffan némelyik fején, hátán, s ilyenkor szikrázva szétfröccsen. Nincs is ilyen nagy mód játékra nyáron. Pedig akkor nem vöröszödik ki a kezük, hogy némelyik azt sem tudja kínjában, dörzsölje, térdéhez verdesse, vagy melengesse életelen, peccenyevörös kezét. Most meg éppen a negyedikesek dübörögnek le a lépcsőkön az emeletről. Legalább negyvenen. Kivágtatnak a lépcsőházból, bele a finom, puha hódunnába. Elvegyülnek a többiekkel. Fűsiketítő a csatazaj. Eger várának ostrománál sem lehetett külön. Százhusz gyerek csap itt akkora lármát, mint akkor százhuszezer török.

A második emeleti folyosó ablakában megjelenik egy fej. Szösze lányka kacagja el magát, mert éppen barátnőjét, Baksai Jucikát mosdatja három fiú. Nem mehet közéjük, mert szolgalatban van: napos. Szellőzteti az osztálytermet, szünetben örködik a vagyontárgyakon, tisztán tartja a táblát. Félti is ezt a tisztsgét, azért mégis odakívánczik a hőtömegbe. Mennyire segítene azon a Baksai Jucikán, aki sikoltozik, mert haja, nyaka tele hideg hóval. Felderül az arca, nem kell már a segítség, mert egyszerre öten is odarohannak a Jucit menteni. A hatalmas hópermetben már alig látja őket. Elkacagja magát, majd beballag az osztályba. Közben benéz a tanári szoba ajtaján, mert az tárva nyitva. A középső asztal mellett lecsukdott fejjel,

előrebillenve ül a székén Puskás tanár bácsi. Mellé lép. Talán beteg a tanár bácsi? Megfogja a kezét, de mindjárt visszarántja, mert a tanár bácsi keze jéghideg.

Gyengéden megrázza:

- Tanár bácsi, tessék szólni! Valami baj van?

Bizony, Puskás tanár bácsi nem hallja többé a kis szöszt, sem a gyerekek önfelédli sikongatását, de nem is félti már őket.

A kislány elsikoltja magát, kirohan a folyosóra, le a lépcsőházban a második emeletről, kivágtat az udvarra, megáll a hóban, teljes erejéből elkiáltja magát a csatazajban:

- Gyertek azonnal! Puskás tanár bácsi...

Ebben a pillanatban szája tele lesz hóval, torkán akad a kétségbeesett kiáltás. Bombaként hullanak rá a hógolyók. Három fiú pajkosan rárohan, s érzi, hogy nyaka, blúza alatt forró teste csupa jeges, olvad a hó. Felugrik, merészen szembeszáll velük:

- Értsétek meg, Puskás tanár bácsi...

Újra lerántják puhán, vidáman és mosdatják. De ő kitepi magát, belemarkol a hóba, szórja vissza rájuk. A fiúknak tesszik ez a merészség. Még nagyobb lendülettel ereszkednek csatába. Hátán, fején, arcán puffognak a hógörgetegek. A nagy kavargásban most éppen Baksai Juci kerül elébe, hogy egy megtermett hógolyóval tudtára adja barátnőjének: ő is kész a boldog küzdelemre. És hiába mondaná, hiába kiáltja, a zajban elvész a hangja. Hát nincs más választás. Teljes erejével nekirohan annak, akit nagyon szeret: a Baksai Jucinak, és felföki. Rárohan az egyik közel álló fiúra is, arcon vágja. A fiú lebukik a hóba. A többiek megdermednek. Nem hisznek a szemüknek. Csak állnak megbűvölve. Teljes erejéből belekiált a csendbe:

- Puskás tanár bácsi... meghalt! Meghalt! Meghalt! Azzal le-rogy a hóba a fiú mellé, arca elé rántja kis kezét, elcsuklik. A többiek köré sereglének.

- Mit beszélés?... Ki halt meg?

- Meghalt! Puskás tanár bácsi... fent a tanáriban!

Százhusz gyerek áll a fagyos csendben fakó arccal. A lépcsőház feljárójának aljára mered a tekintetük. Nem áll ott Puskás tanár bácsi. És soha nem fog ott állni ezután. Nem lesz, aki utukba álljon, aki féltse őket. Szabadon rohanhatnak majd le az udvarra. És mégis, mind a százhusz gyerek kezéből egyszerre hull ki a keményre kerekített hógolyó. Lassan, csendben megindulnak hosszú csikban. Mint gyászmenet, kúsznak fel a lépcsőkön, nyomukban a dermedt, fájó csend oszon. S ahogy egy-egy fordulónál letekintenek az udvarra, mintha az a kíváncsi, puha hó csupa feketévé válna előttük.

Németh Éva
Mindörökké

Dicsőség nem fog rajtam
állók ujjatlan kabátban
ingujban
térdig a
repedtsarkú valóságban.
Só-té-te-dik.
Hű-vő-ső-dik.
Reménytelenül.

Magyar Barna

Komfortos vallomás

Jusztinának

hófehér hálóingben és rózsaszín papucsban jössz
hogy megfürödj érzelmek mélyedésében
sorsomban szépségedtől habzik a harmónia
komfortos vallomásomban vetkőzik a
lelkem lelked előtt

nézd a tízmillió személyes kávéfőzőből
csöpög... csöpög a keserű magyarság
de mi cukor nélkül élvezzük egymás szavát
s én kék szemedről leszűröm minden bánatod

vérereimből már nem lehet kibogozni kapcsolatunk
csupán ezt az együtt töltött káprázatos éjszakát
vehetem ki megemelkedett pulzusom alól
hogy egy életre megüljön rajta a szívem

Csahol a csók

Jusztinának

szerelmünk óvó rejtke
hol kedvességre cserélem az impresszionista
könnyeket

olykor felségjelzés nélkül közelít a gond
de a szív-radar tetten éri minden bánatod

te mosolyoddal kened meg az éjszakát
így időnk ma már nem nylik tovább
gyönyörű vagy bámulom lábaid
s egy hasonlat fodrait combodra teríti

ha szemedbe nézek a gyönyör mind a tíz ujjával
virágokat hint homlokom mögé
ugye érzed milyen szép ez a bársonyos némaság
a csönd-pórázon csahol a csók

PROSSZER G. JÚLIA

NAXOSZ FELE

REGÉNY

BUDAPEST 1993

A Naxosz c. regény egy érzelmileg túl érzékeny lány meghatóan őszinte önvallomása leszbikus hajlamai miatt. Érdekes, lebilincselő olvasmány! *Megrendelhető a szerkesztőség címén.*

Bodor Miklós

Kőszívű asszonynak

Kőszívű asszonynak
kőszínű a ruhája.
Olyan szépen simul
testéhez szoknyája.

Nem szövö át testét
a nap ragyogása.
Kőszemében megfagy
könnyének hullása.

Rideg szemében a
jégvirágot látom.
Te kőszívű asszony
nem lehetsz a párom!

Ezután már veled
nem tudok mit tenni?
Helyetted egy élőbb
nőt kéne szeretni.

Kovács István József

Májusi napon

Fekszem a parton a Holt-Tiszánál,
holt álmok bágyadtan kísértenek.
Télszítt bőröm már-már felparázslík,
erdő hűvösében fény-árnyék cikázik,
csivitel, füttyöl a madársereg.

Fekszem elmerengve, csak egy szál magamban,
csenddel, fénnel beborítva.
Perzselő melegben künn a zöld mezőben
orgonák illatától elbódítva.

Ezernyi bilincessel köt meg a pillanat varázsa,
időtlen időig maradni mozdulatlan.
Felettem tündöklően kék az égi tenger,
születő verseket dúdolok magamban.

1992. május 3. Töserdő, Holt-Tisza

Védett sporttörténeti emlék Dobogókőn

A főváros környékének első turistaháza ma sportmúzeum

A világ egyik legcsodálatosabb tájképi együttese a Dunakanyar és a fölé magasodó Visegrádi-hegység. Különleges szépségű táj, ahol a természet szemet, szívet gyönyörködtet.

A Visegrádi-hegység legmagasabb pontja a 700 m magas Dobogókő, ormán a magyar középhegyi turistáskodás bölcsője, az 1898-ban épült, a főváros-környék első turistaházával. A ma is álló, fából készített menedékházat több évvel ezelőtt sporttörténeti emlékké nyilvánították.

A szép kilátás felé néz az emlékszikla, melyen a magyar turistaság úttörőjének, Téry Ödönnek bronz domborműve látható. A kilátó vaskorlátal körülvett sziklateraszáról - az ország egyik legszebb kilátópontjáról - páratlan szépségű panoráma tárul elénk. Közben pedig a kecses Nimród szálloda emelkedik a fák koronája fölé.

A kis turistamúzeum, mely a hétvégéken tart nyitva - a szervezett magyar természetjárás történetét mutatja be.

A tárlókat nézegetve, tanulmányozva megtudható, hogy az ember visszakívánczozása a természetbe a városok kialakulásával hozható összefüggésbe. Az egyre több szabadidő lehetővé teszi, hogy kilépjen a városok falai közül a természetbe, sétákat, kirándulásokat tegyen.

Történeti forrásaink szerint Magyarországon a természetjárás első jeleivel a XVI. században találkozunk. 1565-ben Laszky késmárki várkapitány felesége piunkösi kirándulást szervezett a Zöldtő völgyébe. 1615-ben Fröhlich Dávid, későbbi késmárki rektor, 15 éves korában tátrai túrákat tett, amelyről földrajzi munkájában részletesen írt. 1664-ben Bucholz György kirándulásokat vezetett a Tátrába. Ő készítette el az első tátrai látóképet, amelyen feltüntette a tátrai csúcsokat. Erdélyben a XIX. században már számos híve volt a természetjárásnak, s Csató János vezetésével túráztak a természetbarátok. Buda és Pest lakói is kihasználták már ekkor a természet adta lehetőségeket, az ünnepeket; sokat kirándultak a budai hegyekbe, a környező erdőkbe. Több kisebb-nagyobb csoport alakult az ország különböző vidékein. Az első állandó csoport megszervezése Döller Antal nevéhez fűződik. Vezetésével 1873-ban Tátrafüreden megalakult a Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE), 180 taggal. Akkor még csak öt országban működött hasonló jellegű egyesület. Az első a világon a Londonban 1858-ban létrejött Alpine Club volt.

Magyarországon az MKE célja a Tátra feltárása és megismerése volt. Székhelye 1873-83 között Késmárk, majd Lőcse, később Igló volt. Az MKE néprajzi gyűjteményeket állított össze, foglalkozott állat- és növényvédelemmel. Évkönyvet adott ki magyar és német nyelven. 1875-ben építették az első menedékházait a Tarpatoki völgyben és a Csorba tónál. Az MKE készítette el az új Magas-Tátra térképet, és 1886-ban Poprádon felállította a Kárpát múzeumot, ahol a látogatók néprajzi és természetrajzi témákkal ismerkedhettek.

Eötvös Loránd világhíró magyar fizikus 1888-ban 273 taggal alapította meg az MKE Budapesti Osztályát. 1889-ben pedig már - Thirring Gusztáv szerkesztésében - megindult a Turisták lapja című közlöny. A XX. század elejére tömegmozgalommá vált a természetjárás. 1913 évi országos gyűlésen létrejött a Magyar Turista Szövetség, és megalakultak szakosztályai is: túra-, egészségügyi, jogügyi, műszaki, sajtó- és propaganda, utazási, útjelző, vezetőképző, vízi és ifjúsági szakosztály. 1926-ban jelentős esemény volt a Magyar Barlangkutató Társulat megalakulása dr. Cholnoky Jenő földrajztudós elnökségével. 1934-ben az MTSZ szövetségi kezelésbe vette az Aggteleki Cseppkőbarlangot, s fejlődési lehetőséget biztosított a szakágnak.

1888-ban dr. Téry Ödön és Thirring Gusztáv vetette fel a Dobogókőn építendő menedékház gondolatát. A Magyar Turista Egyesület 1890-ben elhatározta a ház felépítését. Amikor felépült, a báró Eötvös Loránd menedékház nevet kapta. A barátságos ház a turistaforgalomban csakhamar jelentős fellendülést hozott, és hamarosan kicsinek bizonyult. 1906-ban avatták a második, már kőanyagból épített házat, mely oly módon gyarapította Dobogókő forgalmát, hogy egyhamar a főváros környékének turisztikai központja lett. Ezekben az években már 240 km hosszú jelzett úthálózat nyújtott segítséget a turisták erdei barangolásaihoz.

Legújabbban az 1960-as évek végétől indult a régi ház megmentése, és benne turistamúzeum kialakításának gondolata. Mivel ez a műemlék jellegű faház eredetileg szögek nélkül készült, így a rendbehozatala is nagy szakértelmet igényelt. Lengyel építőmesterek keze munkája nyomán épült-szépült, hisz olyan szakemberek voltak ők, akik Zakopáné faházait is építették.

Manapság kuriózumszámba menő képek és tárgyak szemléltetik a hazai turisztika távolabbi s közelebbi múltját. Archiv képeken láthatók: Eggenhoffer Teréz, az első magyar hegymászónő és Majanke Antalné, aki 1847-ben megmászta a Lomnici-csúcsot; a budai hegyekben lévő eredeti Normafa képe, ahova Vörösmarty is szeretett kirándulni, de Jókai Mór, Szigeti József és híres kortársaik az irodalomban is megörökítették a Normafát. Látható még Körösi Csoma Sándor síremléke is a Darjeelingi temetőben és a nyugat-magyarországi csoport albumképei; a községi kilátó, az Árpád-torony avatása 1896-ban az osztrák-magyar határ mai pontjánál, az Irottkőnél. Látható Demény Károly eredeti sílécje, amelyet 1895-ben hozott Norvégiából. De különleges a "Fóka" is, a két világháború közti időben használatos fókaszőrből-bőrből készült szalag, melyet a sílécire csatoltak, hogy hegymenetben a visszacsúszást megakadályozzák. Látványos az alumínium-harang is, melyet 1989-ben a magyar természetjáróknak adományoztak a feltalálók: Oborzil E. és Jeney T. a ráöntött felirattal: "Légy becsületes, hogy szándékosan soha senkit gyalázzal ne illess!" Mindez régi turistabakancsok, háborút járt turistánadrág és hátizsák társaságában.

Dr. Domonkos János

HIRDETÉS

Az Ön ingyenes
magánhirdetésének fóruma
Szerkesztőség és kiadó:
HIRDETŐ Kft.
1067 Budapest, Teréz krt. 19.
Telefon/telefax: 1111-100
A hirdetések postacíme:
1386 Bp. 62. Pf. 975

Keres Emil

Románc

Velem játszik a vers vagy ővele én?
Dalolva hordott ki engem az anyám.
S mikor először ölelt meg a fény,
ajkán préselt virág volt a világ.

Ablakunkon köszönt be a holdvilág,
aztán a mezőn pipacs, pipitér,
vele egy öröm volt a mennyország,
mesébe, dalba a lelke belefér.

A kegyetlen világ egy pici fészken,
összebújtunk esténként a dalban,
hogy hova csábított tudta-e akkor,

mikor verssel takart be ő meg az éj?
A gyermek-álmok aranyba fagytak:
kiolvaszthatja-e verssel a szenvedély?

Megjelent Németh Dezső **Kacagófa** c. könyve.
Színes, festett képekkel illusztrált könyv, 40 oldal, külön 8db.
kifestő lapot is tartalmaz. Ára: 200 Ft.
A vidám, hangulatos verseket fantázia-dús színes képek dí-
szítik. *Megrendelhető a szerkesztőség címén, rózsaszín posta-
utalványon történő befizetéssel!*

Figyelem! Fizessen elő a LANTRA! Egy évre, postakölt-
séggel együtt mindössze 200 Ft. Az előfizetési díjat, postautal-
ványon, a szerkesztőség címére kell elküldeni.
Lapunk nem nyereséges kiadvány,
ezért a közölt művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk.
Kéziratokat nem őrizünk meg és nem küldünk vissza!

LANTRA

A TINÓDI KLUB
IRODALMI FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Németh Dezső
Szerkesztő: Bornemisza Attila
Olvasószerk: Németh Erzsébet

Szerkesztőség: 1211 Budapest
Ady Endre út 5. III/10.
Tel/fax: 2 777 196

Kiadja a Tinódi Klub
Felelős kiadó: Féderspiel Géza

Készült: a DUNA-PRESS Kft.
nyomdaüzemében.
Felelős vezető: Palkó Zsuzsanna
Szerkesztés-tördelés a Tinódi Klub munkája.

ISSN 0865-8633

Kullimár János

Bohóc színeket festve...

Visszaüzennek meghitt délutánok:
egy sejtelmes simogatás
a vén eperfák alatt.
Kezemben kenyér, -a vacsorám-
s arcom eperből
bohóc színeket festve
a nyár rám szakadt.

Agyongyűrt emlék rabja vagyok:
erdők, mezők, vizek,
a nyári táj szerelmese.
A tikkasztó napon sapkából
ittam vizet, a patakparton
lestem a napozó békát,
s az erdő maga volt a mese.

Ha rosszkedvű napokon menekülnék,
visszahív a gyermekkor:
ilyenkor érzem, micsoda kincs ez:
A régi történetek oly igazak és tiszták,
szinte a forró aszfaltra lehajolnék:
hogy kedves patakom vizéből
arcomra hintsek.

Barcs János

Az álmaidat magaddal viheted

Műzsámnak ajánlom

Nem baj, ha nem jössz: így elmenned sem kell!
Holnap vár terád, nagy muzsikáltanság:
Könnyedén követsz éjjel, nappal, reggel.
Mért váratnálak? Nyitva hagyom a szobát!

Az álmaidat magaddal viheted —
Csak új verseimet hagyd ott asztalomon.
Lelkemben őrzöm belémszökött hited,
De ha úgy akarod — véled megoszthatom.

Nem felejtethlek. Csöndedből hívatlak.
Segíts ha kérlek! Szólítsál társadnak.
Arulóim átkozom, — mert kiadtak!
Adtál erős hitet, s ez halálig vágat!

TAKARÉKSZÖVETKEZET
A VIDEK BANKJA